

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Causa Religionis Miscellaneorum Libri Tres In Diuersos
Tractatus antea non æditos, ac diuersis temporibus,
locisq[ue] scriptos digesti**

Cochlaeus, Johannes

Ingolstadii, 1545

VD16 C 4328

III. Praemonitio Regiae Maiest. per Io. Cochl[a]eu[m] de Colloquio à
protestantibus petito, Scripta Hagenoiae Anno. 1540.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29563

MISCELLANEO

RVM LIBRI TERTII

Tractatus Tertius.

PRAEMONITIO IOAN. COCHLAEI
de Colloquio à Protestantibus
petito.

Erenissime ac Potentissime Rex, Omnium
Clementissime Princeps & dñe, Maiestati
uestre suppliciter deuotioe suggero simplicitatis
meae cōiecturā, super ijs scriptis Lutherana
norū, quae Cæsareae Maiest. oblata dicuntur,
& per Typographos aedita publice circum
feruntur, Vidi equidem ex ijs duo, quorum unum Latine,
alterum Teuthonice scriptū erat, In utraq; autē instanter pe
tūt, ut aliquo Theologorū prolixo colloquio quæratu
cordia doctrinae Euangelicæ pro pace & unitate Germaniæ,
saltem p Nationale aliquod Conciliū. Videē quidē hec pia
et honesta petitio, qua tollat discordia in fidei doctrina inter
nos Germanos, sed uere oro ego nimium, ne talis, qualem illi
quærun, cōcordia, nos maxime discordes et alienos reddat
à uera uniuersalis Ecclesiae fide & religione. Ex his sane ra
tionibus, Prima, quia nusquam pollicentur se redire ad nos,
à quibus exierunt ac recesserunt, sed quærun potius nos
trahere ad se in damnatum & damnabile schisma suum, ut
eis cōsentiētes dissentiamus simul cum ipsis à Catholica &
Apostolica Ecclesiae fide & religione antiqua. In Teutho
nico enim scripto petunt à Cæs. Maiest. ut partē aduersam

Concordia
falsa uera fo
ret discordia

Qq 2 eo ins

eo inclinēt ac ducat, ut ab ea sententiā quæ uerbo Dei repugnat, desistat, Dicunt autem, uerbo Dei repugnare multa, quæ Catholica per orbem tenet Ecclesia, uerbi gratia, uti Chrysma & oleo sancto circa baptismum, Transsubstantiatione & sacrificio circa Eucharistiam, satisfactione circa poenitentiam, missarum celebratione pro defunctis, assertione Purgatorij, inuocatione sanctorum, &c. Secunda, quia aperte dicunt in Latino scripto suo, quod Smalcaldia composuerunt, Si abijcerent Confessionem suam, dissentirent ab Apostolica & Catholica Ecclesia, ac seipsum seungerent ab illa uera Ecclesia omnium temporum. Nolunt igitur concordare nobiscum nisi comprobemus ipsorum Confessionem, At eam publice reprobauit Augustæ Imperator Augustus cum toto simul obedientium sibi Imperij Ro. Principum & statuum cœtu, tum in Consecratione per Theologos facta, tum in Recessu Imperiali. Quomodo igitur eam nunc tandem apppare concorditer cum ipsis possumus? Tertia, quia dicunt in eodē illo scripto suo, se in confessione illa de doctrina & ritibus Ecclesiarum suarum nihil occultasse, sed totam doctrinam genus complexos esse, unde intelligi queat, ipsos Apostolicam & Catholicam Ecclesiam Christi consensum uerelesqui. At si hoc uerum esset, nos ad ipsos transire, ac Ro. Catholicamque per orbem Ecclesiam relinquere oporteret, Nouerunt autem & ambæ Maiestates uestræ & omnes sacri Ro. Imperij Principes ac status. In confutatione Theologorum contrarium huius dicti in plerisque articulis ostensum fuisse, Nam & multa occultauerunt quæ in Ecclesijs suis male practicant, circa missarum usum, in demoliendis altaribus, baptisterijs, salis & aque aspersioibus, in defunctorum exequijs &c. De quibus nihil dixerunt in sua Confessione, Quædam uero falso dixerunt, nempe Missam apud ipsos non aboleri, sed retineri

Confessio pro
testatiū Au-
gustæ bis
damnata.

Non omnia
dogmata se-
ctæ in confes-
sione continen-
tur.

Missæ.

ac summa reuerentia celebrari, seruari itē usitatas Ceremonias fere omnes, præterq̄ q̄ latinis concionibus admiscuntur alijs cubi Germanicis. At sciunt ipsi probe, rem longe aliter habere, Quandoquidem et ipsum uocabulum Missæ abominantur ac detestantur, adeo, ut ipse Lutherus scripserit, Christianos non minus terreri ac signo crucis muniri debere, qm̄ nominatur Missa, quàm quādo nominat̄ satan aut Diabolus, Quarta. Quia uerendum est, ne occasione colloquij calumniantur Collocutores ac falso traducant eos ad plebem, sicut facere nō erubescunt, in binis nuper ad Cæs. Maie. datis scriptis suis, aduersus eos, qui cum ipsis Augustæ in colloquio fuerunt. Etenim in scripto Smalcaldiano bis affirmāt. De lectos ad illud ab Aduersarijs colloquium, expresse in præfatione testatos fuisse, se nihil mutatuos esse de sua sententia, sed hoc tantum acturos, ut eos ad sua deliria inflecterent quæ aperte pugnant cum Euangelio. In altero autem scripto, quod Gandau per suos Oratores Cæs. Maie. stati obtulerunt, adhuc atrociorē protulerunt in Collocutores illos calumniam, Nempe, q̄ nostri, antequam cum illis agerent, protestati sint, se non eo disputatuos cum eis, ut quicquid de sua opinione uel ritibus remitterent, uel ut uicia Clericorum corrigerent, quæ Papa Hadrianus per Oratorum suum Norinbergæ tanta esse confessus sit, ut fateretur, nihil esse sani in toto Corpore Clericalis ordinis à Capite usq̄ ad plantam pedis, sed in præfatione testati sint, se nihil de tantis tamq̄ manifestis & perniciosissimis uitijs remissuros & correcturos. Hæc illi ad Cæsarem ipsum, quæ profecto impudentissima sunt & malignissima calumnia, Quod si non erubescunt, talia ad ipsum scribere Cæsarem, quid non audebunt ad plebem, si deputentur Catholici homines, qui colloquium cum ipsis ineant; Ego, qui Augustæ

Calumnia
in Collocu-
tores Catho-
licos

stæ colloquio illi cōdeputatus interfui, probe recordor, nos
 stros in præfatione testatos fuisse, se nihil conclusiue ibi
 acturos esse, nisi prius omnia acta referrent ad Cæs. Maieſta
 tem & ad Principes ac status Imperij. Quod & ipsi testas
 bantur identidem, omnia ad suos se ante conclusionem res
 lutores, Verum de uitijs aut delirijs non remittendis ne cor
 rigendis, ne unum quidem uerbum ibi dictum auditum ue
 fuit (quod equidem sciam) à quopiam, Quis enim tam
 absurde malus pertinaxq; & impius sit, ut protestari non ue
 reatur, se nolle uitia aut deliria corrigi aut remitti? Quinta
 ratio. Quia ubiq; in scriptis suis prætendunt pacem & uni
 tatem Germanicæ Nationis, nihil de fide & religione alia
 rum Nationum et sedis Apostolicæ cōmemorantes, Tanq̃
 satis esse debeat, si sola Germanica Natio inter sese de fide et
 religione concordiam aliquam erigat, siue cum alijs Natio
 nibus & cum Ro. Ecclesia concordet siue discordet, Hoc au
 tem nihil aliud foret, quàm schisma ipsorum augere, & tot
 tam Germaniam ab uniuersali Ecclesia separare, noua & di
 uersa à reliquis Nationibus fide, sed absit, ut Cæs. ac Reg.
 Maieſtates hanc Germanicæ Nationi maculam inuri, &
 tam latam animarum perditionem introduci permittant,
 Nulla enim animarum salus ullo in schismate speranda est,
 Quemadmodum copiosissime probant S. Paulus 1. Cor. 13
 S. Cyprianus contra Nouatianos, & S. Augustinus con
 tra Donatistas. Sexta. Quia colloquij prætextu quærunt
 dilationem causæ & negocij, ut interea sectam suam latius
 per cæteras Germaniæ partes extendant, sic enim aiunt in
 Teuthonico scripto suo, Causa religionis, cum sit multi
 plex magna & ponderosa, multum temporis, deliberatio
 nis & tractationis necessario requirit, atq; ita in breui tem
 pore, si modo fundamentaliter finaliter & conclusiue tra
 ctandum

Concordare
 cum Luthes
 ranis est mas
 sus schisma
 facere.

Prolixū Col
 loquium in
 utile est ad ue
 ram concors
 diam.

standum sit, finiri non potest, At contra huiusmodi con-
 tenciosum & disputatum colloquium ait Apostolus
 2. Timo. 2. Noli contendere uerbis, ad nihil enim utile est
 nisi ad subuersionem audientium. Item, Prophana autem
 & uaniloquia deuita, multum enim proficiunt ad impie-
 tatem, & sermo eorum ut cancer serpit. Non est igitur uti-
 le, multo minus necessarium, prolixum cum illis inire col-
 loquium, quo differatur causa, ut interim, illorum sermo ut
 cancer serpat latius indies, Sed breui colloquio poterit mox
 intelligi, an cum Ro. & Catholica Ecclesia in fide & religio-
 ne uelint una nobiscum consentire, sicut consenserunt
 patres eorum, nec ne, & quidem in omnibus articulis ad
 fidem & substantiam religionis Catholicae pertinentibus,
 non in uno aut altero tantum, sed in omnibus simpliciter.
 Bonum enim ex integra causa est, Dissentire quippe ne
 in uno quidem fidei articulo ab Ecclesia ulli Christiano-
 rum licet, In cassum igitur constitueretur colloquium pro-
 lixi temporis ad excutiendum noua disputatione quosli-
 bet fidei et antiquae religionis nostrae articulos, fidei es-
 nim non disputatio sed obsequium debetur, Iuxta illud
 Apostoli 2. Corinth. 10. Consilia destruentes et omnem
 altitudinem extollentem se aduersus scientiam Dei, et in
 captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequi-
 um Christi, et in promptu habentes ulcisci omnem inobe-
 dientiam. Septima. Quia fatentur ipsi in scripto suo Schmal-
 caldiano, quod nihil profit, pacisci de ritibus aut de Iurisdic-
 tione cum istis, quod adhuc reuera in articulis Principalibus doctrinae
 dissident. At inter principales doctrinae suae articulos po-
 nunt, quod sola fides iustificet, quod Ro. Pontifex sit Antichri-
 stus, quod Ro. Ecclesia in fide errat, quod uera et Catholica atque Apo-
 stolica Ecclesia sit apud Luthe. non apud Papam, quod Missa non
 sit sa-

Schmalcaldi-
 anum scrip-
 tum non
 patitur uerum
 in fide con-
 cordiam.

fit sacrificium, q̄ nō sint septem sacramenta nouæ legis &c.
 Hos autem & id genus complures articulos comprobare,
 aut super ijs cōsentire eis nequaquàm possumus, frustra igitur
 paciscereē super quibusdam articulis, in specie, quos uel
 ipsi Prelati Ecclesiarum uel Visitatores nouelli uelut toleras
 biles & indifferentes atq; medios pacis amore cōprobarent,
 quales forēt de quibusdam Ceremonijs & ritibus, quales in
 diuersis prouincijs uariari licet, De quibus ait Apostolus
 Phil. 3. Siquid aliter sapitis, & hoc uobis reuelabit Deus. Ad
 dit tamē mox, ne in principalibus, fidem & religionis sub
 stantiam concernentibus, articulis abinuicem dissideamus,
 dicens, Veruntamen ad quod peruenimus, ut idem sapia
 mus, & in eadem permaneamus regula. Quum igitur idem
 Apostolus aperte dicat Ro. 1. q̄ Ro. Ecclesiæ fides annun
 cietur in uniuerso mundo, Et in fine eiusdem Epistolæ pre
 cipiat, ut Romani obseruent eos qui dissensiones & offens
 dicula, præter doctrinam quam ipsi acceperunt ac didice
 runt, faciunt, & iubeat declinare ab illis. Huiuscemodi enim
 Christo Domino nostro non seruiunt (inquit) sed suo uena
 tri, & per dulces sermones & benedictiones seducunt corda
 innocentium, Vestra autē obedientia diuulgata est in omnib; lo
 co, Huic p̄fecto doctrine Pauli Apostoli lōge tutius cōsens
 timus et adhæremus, quàm ut ea relicta aut contempta, nos
 uā sequamur aut probemus doctrinā Lutheri, aut cuiusuis
 alterius Suermeri, qui Innocētum corda à Ro. Ecclesiæ fide
 de & obedientia seducit, Nos enim Germani negare nun
 quàm possumus, Matrem nostram in fide Ro. Ecclesiæ esse,
 ipsa enim & non alia, per Euangelium in Christo nos reges
 nerauit, scriptum est autem Prouer. 1. & 6. Fili, ne dimittas
 legem matris tuæ. Quapropter nequaquàm opus est nobis
 prolixo super fidei doctrina colloquio cum protestantium
 Theolor

Fides Ro. Ec
 clesiæ per to
 tum Mun
 dum annun
 ciata.

Theologis, qui usq; adeo ad omnes fraudes technasq; & calumnias sunt proni & intenti, sed sufficere nobis debet illud Apostoli ad Rom, 1. quod Romanæ Ecclesiæ fides annuncietur in uniuerso mundo. A qua nos in nullo prorsus fidei articulo discedere sine animarum uestrarum indubitato periculo possumus. Quod autem ad abusuum & uitiorū correctionem attinet, res ea longe utilius & efficacius in Generali tractabitur Concilio, ad quod celebrandum omnes piorum mentes sedulis suspirijs & efflagitationibus gemunt contendunt & aspirant.

Scripta Hagenoia, Die 27. Iunij 1540.

MISCELLANEO:

RVM LIBRI TERTII

Tractatus Quartus.

CONFUTATIO EXCVSATIONIS

& iactantiæ Protestantium, per Ioan.

Cochlæum.

Everissime ac inuictissime Rex, Omnium Clementissime Princeps ac Domine, circa 28. articulos Confessionis Protestantium, quid sentiāt Catholici, nuper Sacratissime Maiestati uestræ indicaui, Quoniam uero iactitant eorum Concionatores, nihil à nobis iuste contra eam obijci posse, opere precium fuerit Maiestati uestræ paucis indicare, circa unū saltem, qui de missa est, articulum, quanta sit eorum perplexitas atq; di-

Perplexa
diuersitas
doctrinæ de
Missa.

Rr ueritas